

ЗИМИ ПРИНАДИ ❄️❄️❄️

❄️❄️❄️ ПІЗНАЄМО РАДО

Формування в дітей природничо-екологічної компетентності

*Галина ТАРАСЕНКО, доктор пед. наук,
професорка кафедри екології,
природничих та математичних наук,
Вінницька академія безперервної освіти*

Зима — чи не найкраща пора для організації спостережень за красою довкілля, вивчення різних станів води, проведення заходів з допомоги птахам. А скільки цікавих забав і розваг дарує малятам сніг! Різноманітні способи організації такої роботи з дітьми, що сприятиме формуванню в них емоційно-ціннісного ставлення до об'єктів природи, екологодоцільної поведінки, пропонує авторка.

НОВА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ПРИРОДОЮ

Сьогодні, як ніколи, освітянам потрібна модель організації взаємодії дітей з природою на засадах гуманістичного, ціннісного, не утилітарного ставлення до світу. Ціннісне ставлення до природи, як і моральні норми, не можна нав'язувати силоміць, на рівні тотальної регламентації поведінки. Набагато ефективніше такі норми закріплюються у свідомості дітей на рівні емоційного осмислення і творчо-естетичного привласнення, що відбувається завдяки поєднанню компетентнісного, діяльнісного і аксіологічного підходів до освітнього процесу.

Спираючись на таку модель, педагог може створювати *емоційно насичені виховні ситуації*, у ході яких діти добровільно розв'язуватимуть завдання на морально-естетичний вибір. Такі ситуації найкраще вводити в освітній простір як відповідь на недосконалість конкретних дій вихованців у природному довкіллі.

Таким чином освітня робота в природі спрямовується на комплексне формування в дітей *природничо-екологічної, мовленнєвої, мистецько-творчої та здоров'язберезувальної компетентностей*.

Розкриваючи дошкільнятам красу природи, важливо звертати увагу на такі естетичні ознаки, як

світло і колір, розмаїття форм, звуків і запахів, різність пропорцій, симетрії, ритму та ін. Ці ознаки не можна вважати формальними, адже вони інформують про зв'язки в природі, про характерні особливості існування та розвитку природних об'єктів і процесів. Розглянемо це на прикладі зими.

Зимовий пейзаж приваблює насамперед своєю суворою і водночас витонченою красою. Брак яскравих кольорів анітрохи не збіднює його. Узимку панують форма, симетрія, пропорційність, гранична виразність образів. Природа неначе навмисне демонструє естетичну довершеність своїх витворів. Чіткі контури дерев, замети та кучугури снігу перетворюються на чудернацькі скульптурні композиції. Візерунки на вікнах вражають своєю вигадливістю. Німота, сонна тиша влучно доповнюють цей казковий вернісаж. Природа завмерла і тихо спочиває до пори, мов зачарована красуня.

Але нерідко зима буває й дзвінкоголосою — з іграми, катанням на санчатах, новорічними хоровами, радісними колядками. Проте не слід забувати й про зворотний бік холодної краси — сувора, часто безжальна зима змушує тварин шукати в людей допомоги та порятунку від холоду і голоду.

Хвилинки милування зимовою природою, які варто організувати під час прогулянок, не можна спрощувати до спостереження за її об'єктами та явищами, до фіксації змін у навколишньому

ОБЕРІТЬ СВІЙ ФОРМАТ ФАХОВИХ ВИДАНЬ

ЕЛЕКТРОННІ

ЧИ

ПАПЕРОВІ

- ✓ Пропустили актуальну тему номера?
- ✓ Загубили примірник із потрібними матеріалами?
- ✓ Мрієте читати улюблені фахові видання на своєму гаджеті?

- ✓ Вам до вподоби запах свіжої фарби, шелест сторінок?
- ✓ Збираєте власну бібліотечку, упорядковуючи випуски за темами?
- ✓ Використовуєте наочність в роботі з дітьми?

Купуйте та передплачуйте
ЕЛЕКТРОННІ ВЕРСІЇ на сайті
journals.ua/prof/obrazovanie

Купуйте та передплачуйте
ПАПЕРОВІ ЖУРНАЛИ
на сайті jmil.com.ua/peredplata

**Усе, як ви звикли,
тільки онлайн!**

**Продовжуйте
добрі традиції!**